

Hornhuizen

De Statenbijbel van Hornhuizen

De kerk van Hornhuizen bezit een originele zeventiende-eeuwse Statenbijbel uit 1682. Omdat de Statenbijbel eeuwen geleden ontstaan is vanuit de gereformeerde traditie verwacht je wellicht een Bijbel waarbij alles draait om het zuivere woord, die geen enkele verluchting biedt en zonder enige opsmuk is. Niets is minder waar. De Statenbijbel van Hornhuizen is een bloemrijk, schilderachtig boek. De initialen (de letters waarmee een hoofdstuk begint) zijn kunstig vormgegeven. Gedetailleerde landkaarten, zoals van het Paradijs en van de landschappen 'door den apostelen bevaren en doorwandelt', roepen een complete wereld op. Tot slot zijn ook nog eens de zogenaamde apocriefe boeken toegevoegd: de lezer wordt gewaarschuwd dat deze buiten de officiële Bijbel vallen, maar ze zijn volgens de samenstellers blijkbaar wel degelijk de moeite waard om te bestuderen.

Detail Statenbijbel Hornhuizen

Geschenk

De bijbel heeft twee zilveren boeksloten waarin de namen en familiewapens gegraveerd zijn van de eerste eigenaren. Dit waren Ernst Douwe van Aylva en zijn vrouw Tjemke van Heemstra, die in 1686 officieel in bezit kwamen van de Tammingaborg bij Hornhuizen. Dankzij een van hun zonen kwam de kerk van Hornhuizen negentig jaar later in het bezit van deze bijbel: in een handgeschreven verklaring op de achterzijde van het titelblad staat dat 'zijn Excellentie de Hwgb Heer Hans Willem Baron van Aylva in leven Lt. Generaal van de Infanterie ten dienst van den Staat der Vereenigde Neederlanden ten Heer van Hornhuisen' bij zijn overlijden deze bijbel heeft nagelaten aan de kerk van Hornhuizen. Zijn erfgenamen droegen de bijbel aan de kerk over op 30 juli 1776 – ter 'Eeuwige Gedagtenis' aan de baron.

Een kanselbijbel met pijschade

De bijbel is in zeer goede staat, op de afgesleten hoeken aan de onderkant na. Hieraan zie je dat het een echte kanselbijbel is: opengeslagen op de lessenaar van de preekstoel diende hij ook als elleboogsteun voor de dominee. Als deze gepassioneerd preekte en zijn verkondiging met armgebaren onderstreepte, sleepte hij er met de wijde mouwen van zijn toga overheen. Zo ontstond de zogenaamde 'pijschade'.

Pijschade Statenbijbel Hornhuizen

18-04-2019, versie 3.0, IHB (V1: JHvD, V2: JP) Hoewel deze tekst met de grootst mogelijke zorgvuldigheid is samengesteld, kunnen we niet garanderen dat deze informatie volkomen juist is en/of te allen tijde blijft. Aan het gebruiken en of toepassen van deze informatie kunnen dan ook geen rechten worden ontleend.

STICHTING OUDE
GRONINGER KERKEN

